

CATALANS NACIONALS

Tots hem vacil·lat en la tria dels mots per a designar el nostre moviment de reivindicació nacional. El Catalanisme esdevingué Nacionalisme. Els partits catalanistes canviaren llur nom pel de nacionalistes. Els catalanistes s'anomenaren individualment nacionalistes. Darrerament, en desvaloritzar-se internacionalment els mots «nacionalista» i «nacionalisme» en llur accepció imperialista, els patriotes catalans han preferit de substituir aquests mots equívocs pels primitius: «catalanista» i «catalanisme».

En el pròleg que per al volum 77 de la «Col·lecció Popular Barcino» *El principi de les nacionalitats* ha escrit el seu autor, A. Rovira i Virgili, explica la substitució del títol inicial de l'opuscle, *El nacionalisme*, per l'actual i fa una breu disquisició sobre les diverses accepcions dels mots «nacionalista» i «nacionalisme», que havia proposat fa alguns anys René Johannet i adoptats, sense èxit, per alguns escriptors catalans. Aquests mots, inventats per a designar els moviments de reivindicació patriòtica dels pobles sense llibertat, no solament són, com diu A. Rovira i Virgili, de fonètica dura: són, emprats per Johannet i els seus, despectius. Si us plau, pejoratius. Té raó de refusar-los. Recordem amb disgust d'haver-los emprat alguna vegada.

La majoria de patriotes catalans coneixen el procés de matisació dels mots «nacionalisme» i «nacionalista», que A. Rovira i Virgili explica en el pròleg esmentat. No cal, doncs, referir-nos-hi. En canvi, el mateix autor proposa, amb el fi d'evitar equívocs, de substituir entre nosaltres el mot «nacionalista» pel de «nacional». Així, direm, per exemple, «catalans nacionals» per «nacionalistes catalans»: «moviment nacional» per «moviment nacionalista». Creu també que fóra desitjable la substitució del mot «nacionalista» pel de «català». No creu prudent, però, per ara, de renunciar-hi, donat que hi ha molts catalans «que no són catalanistes, que no són catalans nacionals».

Si tenim, per ventura, alguna observació a fer quant a la substitució dels mots «catalanista» i «catalanisme», que no és avinent de retreure ara, en canvi la substitució que proposa A. Rovira i Virgili del mot «nacionalista» pel de «nacional» creiem que serà acceptada per la majoria d'escriptors catalans. No solament dir «català nacional» és una manera «més pura i més clara», ans, a parer nostre, més justa i elegant.

Gairebé gosaríem dir —i és una apreciació subjectiva— que l'expressió «català nacional» integra més totes les essències del catalanisme que no pas la de «català nacionalista». Diríeu que un «català nacional» s'ha incorporat ja, definitivament, al moviment nacional, i que un «català nacionalista» pugna per aquesta incorporació. El primer diríeu que

és un català «actiu» en l'ordre patriòtic; el segon, un «aspirant».

Catalans nacionals! Quants som avui? ¿Quants de milers de catalans hi ha que viuen en i per Catalunya, que viuen com a «nacionals» de Catalunya? No compteu els que creuen que Catalunya té dret a la seva llibertat, els defensors exteriors de la llibertat nacional de Catalunya, ans els que viuen, en carn i esperit, el procés d'alliberament nacional de la Pàtria. Això és: «catalans nacionals».

Aquesta expressió d'A. Rovira i Virgili matisa ricament el nostre vocabulari patriòtic. Repetim que no dubtem a creure que serà acceptada pel major nombre. Cal valoritzar-la prou perquè a no tardar l'aspiració de tots els catalans sigui d'esdevenir «catalans nacionals», d'ostentar aquest apel·latiu amb l'arrogància de qui ha passat a ésser un ciutadà actiu de Catalunya.

[*La Publicitat*, I-IV-1932]